

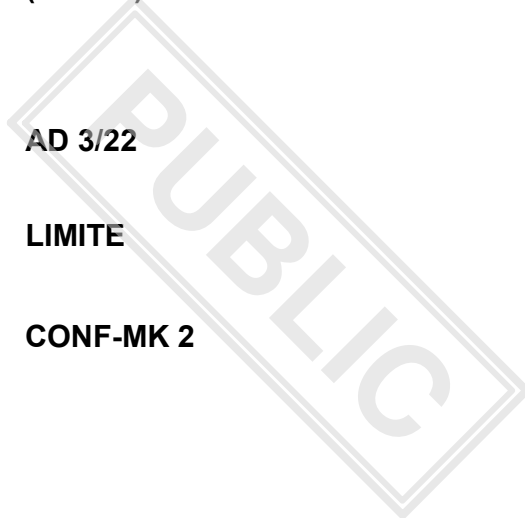
KONFERENSSI LIITTYMISESTÄ
EUROOPAN UNIONIIN
– POHJOIS-MAKEDONIA –

Bryssel, 18. heinäkuuta 2022
(OR. en)

AD 3/22

LIMITE

CONF-MK 2

LIITTYMISTÄ KOSKEVA ASIAKIRJA

Asia: EU:N YHTEINEN KANTA
Pohjois-makedonian liittymistä Euroopan unioniin käsittelevän
hallitustenvälisen konferenssin poliittinen kokous (Bryssel, 19. heinäkuuta
2022)

EU:N AVAUSPUHEENVUORO LIITTYMISNEUVOTTELUISSA

1. Olen iloinen voidessani tänään Euroopan unionin puolesta toivottaa arvoisat Pohjois-Makedonian edustajat tervetulleiksi Pohjois-Makedonian **liittymisestä** Euroopan unioniin käytävien **neuvottelujen aloittamisvaiheeseen**.
2. Tämä on meille kaikille historiallinen hetki ja **virstanpylväs suhteidemme kehityksessä**. Laajentumisprosessi kannustaa voimakkaasti poliittisiin ja taloudellisiin uudistuksiin, vahvistaa rauhaa, demokratiaa ja vakautta Euroopassa ja tuo ihmiset lähemmäs toisiaan.
3. Päätös aloittaa liittymisneuvottelut Eurooppa-neuvoston jäsenten maaliskuussa 2020 vahvistaman **tehostetun laajentumismenetelmän** pohjalta on paitsi merkittävä askel Pohjois-Makedonian suhteissa EU:hun, myös selkeä osoitus siitä, että **EU:n tukee varauksettomasti Länsi-Balkanin maiden eurooppalaista tulevaisuutta** Thessalonikin toimintasuunnitelman sekä Sofian, Zagrebin ja Brdon julistusten mukaisesti. Pohjois-Makedonia on osa eurooppalaista historiaa, perintöä ja kulttuuria, ja odotamme jo hyvin vakiintuneiden suhteidemme lujittuvan entisestään.
4. Liittymisneuvottelujen aloittaminen on myös osoitus siitä, että edellytysten täytyessä **EU noudattaa sitoumuksiaan**. Kuten tämän päivän konferenssi osoittaa, unioni on sitoutunut voimakkaasti tähän prosessiin. Olemme tyytyväisiä siihen, että Pohjois-Makedonia on määrätietoisesti pyrkinyt edistymään EU:n uudistusohjelmassa, ja odotamme jatkuvaa poliittista sitoutumista, jotta tarvittavat uudistukset voidaan toteuttaa määrätietoisesti loppuun asti.
5. Pohjois-Makedonia on ollut ehdokasmaa vuodesta 2005. Se on Euroopan unionin läheinen kumppani, joka kuuluu **vakautus- ja assosiaatioprosessin** piiriin. Pohjois-Makedonian kanssa tekemämme alueen ensimmäinen vakautus- ja assosiaatiosopimus on ollut voimassa vuodesta 2004, ja se on monilla eri aloilla tehtävän laajamittaisen yhteistyömme perusta. Pohjois-Makedonia jatkaa vakautus- ja assosiaatiosopimuksen mukaisten velvoitteidensa täytäntöönpanoa. Poliittinen ja taloudellinen vuoropuhelumme on kehittynyt hyvin etenkin vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetuissa elimissä.

6. **On nähtävissä, että tiiviit suhteemme hyödyttävät molempia osapuolia.** EU on Pohjois-Makedonian suurin kauppakumppani, mistä on ilmeistä hyötyä yrityksille ja ulkomaisille investoinneille. EU:hun matkustaminen on ollut Pohjois-Makedonian kansalaisille helpompaa viisumivapauden tultua voimaan vuonna 2009. EU on myöntänyt ja aikoo jatkossakin myöntää taloudellista ja teknistä tukea eri rahoitusvälineistä, myös liittymistä valmistelevasta tukivälineestä. Lisäksi Pohjois-Makedonia osallistuu useisiin EU:n ohjelmiin, esimerkiksi seuraaviin: Erasmus+, Luova Eurooppa, yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva ohjelma (COSME) ja Kansalaisten Eurooppa. Pohjois-Makedonia on myös Euroopan unionin perusoikeusviraston tarkkailija sekä energiayhteisön perustamissopimuksen ja liikenneyhteisösopimuksen sopimuspuoli.
7. Suhteidemme lujuus – yhtenäisyytemme ja solidaarisuutemme – on jälleen kerran tulleet osoitetuksi **covid-19-kriisissä**. Euroopan unioni seisoi Pohjois-Makedonian ja Länsi-Balkanin kumppaneidensa rinnalla. Tämä tuki ja yhteistyö oli paljon laajempaa kuin mitä mikään muu kumppani on tarjonnut alueelle, ja sen puitteissa Pohjois-Makedonialle on osoitettu arviolta 66 miljoonaa euroa avustuksina ja 160 miljoonaa euroa makrotaloudellisena rahoitusapuna¹. Euroopan unioni tunnustaa myös arvokkaan tuen, jota Länsi-Balkan on pandemian aikana antanut lähinaapureilleen ja EU:lle. Tämä kuvastaa sitä solidaarisuutta ja keskinäistä tukea, johon EU perustuu. **Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttama ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan** vaikuttaa merkittävästi koko Euroopan mantereeseen. Länsi-Balkanin maiden odotetaan sitoutuvan eurooppalaisiin arvoihin EU:n tulevana jäsenvaltioina. EU ja Länsi-Balkan ovat jo yhdistäneet voimansa Ukrainan tukemiseksi ja Venäjän disinformaatiokampanjan torjumiseksi. Olemme erittäin tyytyväisiä siihen, että Pohjois-Makedonia on kokonaisuudessaan sovittanut lainsäädäntönsä yhteen EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) kaikkien päätösten ja julkilausumien kanssa, ja kannustamme Pohjois-Makedoniaa jatkamaan lainsäädäntönsä täysimääräistä yhteensovittamista EU:n YUTP:n kanssa.

¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/near_factograph_north_macedonia.pdf

8. Neuvosto ilmaisi 25. maaliskuuta 2020 antamissaan päätelmissä, joille 26. maaliskuuta 2020 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jäsenet antoivat vahvistuksensa, olevansa tyytyväinen siihen, että Pohjois-Makedonia on osoittanut **edistävää määrätietoisesti EU:n uudistusohjelmaa** ja on saanut aikaan konkreettisia ja kestäviä tuloksia täyttäessään ehtoja, jotka neuvosto esitti kesäkuussa 2018 liittymisneuvottelujen aloittamista varten.
9. Neuvottelumme perustuvat **Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 49 artiklaan**, ja niissä otetaan huomioon kaikki asiaankuuluvat neuvoston päätelmät, erityisesti maaliskuussa 2020 annetut päätelmät, joissa vahvistetaan tehostettu laajentumismenetelmä, joulukuun 2006 Eurooppa-neuvoston hyväksymä uusi yksimielisyys laajentumisesta sekä Kööpenhaminassa vuonna 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.

Neuvosto on edelleen lujasti sitoutunut viemään laajentumisprosessia eteenpäin sovittujen periaatteiden ja päätelmien pohjalta, joihin sisältyy tehostettu menetelmä. Näin liittymisprosessista saadaan **ennakoitavampi, uskottavampi ja dynaamisempi, ja siihen kohdistettavaa poliittista ohjausta lisätään** objektiivisten kriteerien, tiukan positiivisen ja negatiivisen ehdollisuuden ja perääntymismahdollisuuden pohjalta.

Neuvosto pitää edelleen hyvin tärkeänä, että **uusi yksimielisyys laajentumisesta** toteutuu johdonmukaisesti. Yksimielisyyden pohjana ovat sitoumusten vahvistaminen, oikeudenmukainen ja tiukka ehdollisuus, tehostettu viestintä sekä EU:n valmiudet kaikissa sen ulottuvuuksissa integroida uusia jäseniä. Kutakin ehdokasmaata arvioidaan sen omien ansioiden mukaan.

10. Noudattaen neuvoston 25. maaliskuuta 2020 antamia päätelmiä, joille 26. maaliskuuta 2020 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jäsenet antoivat vahvistuksensa, neuvosto hyväksyi yleisen **neuvottelukehyksen** ottaen huomioon edellä mainitut päätelmät sekä muut asiaankuuluvat neuvoston päätelmät, uuden yksimielisyyden laajentumisesta ja vakiintuneen käytännön.

11. Esitämme teille tämän neuvottelukehyksen EU:n yleisen kannan pohjalta seuraavassa hallitustenvälisen konferenssin kokouksessa, jonka olemme valmiit järjestämään ilman lisäviivästyksiä ja uutta poliittista päätöstä heti, kunhan Pohjois-Makedonia on pannut täytäntöön sitoumuksensa saattaa päätökseen 18. heinäkuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä tarkoitetut perustuslailliset muutokset sisäisten menettelyjensä mukaisesti.
12. Aiomme myös esitellä teille EU:n säännösten sisällön.
13. Neuvosto panee tältä osin merkille, että komissio on edistynyt EU:n säännösten analyttisen tarkastelun toteuttamisessa ja päätökseen saattamisessa ja on valmis esittämään tuloksensa hyvissä ajoin Pohjois-Makedonialle. Se kehottaakin komissiota arvioimaan edelleen Pohjois-Makedonian valmistelujen etenemistä neuvottelujen aloittamiseksi erityisillä aloilla ja määrittelemään neuvotteluissa todennäköisimmin esille tulevat kysymykset alkaen perusasioiden temaattisesta kokonaisuudesta, joka neuvottelukehyksen mukaisesti avataan ensimmäiseksi, kunhan Pohjois-Makedonia on täyttänyt neuvoston vahvistamat, asiaa koskevat kriteerit.
14. **Alueellinen yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet** ovat edelleen laajentumisprosessin olennaisia osia. Pohjois-Makedonian tulisi jatkaa rakentavaa osallistumista osallistavaan alueelliseen yhteistyöhön ja lujittaa suhteita naapurimaihin. Tänään muistutamme siitä, että on tärkeää saada aikaan konkreettisia tuloksia ja panna täytäntöön vilpittömässä mielessä kahdenväliset sopimukset, kuten Prespan sopimus Kreikan kanssa ja hyviä naapuruussuhteita koskeva sopimus Bulgarian kanssa.

Tältä osin olemme tyytyväisiä siihen, että pöytäkirjasta päästiin yhteisymmärrykseen viimeksi mainitun sopimuksen 12 artiklalla perustetun yhteisen hallitustenvälisen komission toisessa kokouksessa. Tämä tärkeä askel edistää hyviä naapuruussuhteita ja alueellista yhteistyötä, jotka ovat edelleen laajentumisprosessin ja vakautus- ja assosiaatioprosessin keskeisiä osatekijöitä.

15. Liittymistä edeltävänä kautena Pohjois-Makedonian edellytetään **yhteensovittavan asteittain** kolmansien maiden osalta toteuttamansa politiikat ja kansainvälisissä järjestöissä määrittelemänsä kannat unionin ja sen jäsenvaltioiden politiikkojen ja kantojen kanssa.
16. Palauttakaamme lisäksi mieliin, että liittymisneuvottelujen rinnalla unioni ja Pohjois-Makedonia jatkavat **kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävää vuoropuheluaan ja kulttuuriyhteistyötään** saattaakseen ihmiset lähemmäs toisiaan ja varmistaakseen kansalaisten tuen liittymisprosessille. Odotamme, että Pohjois-Makedonia tiedottaa kansalaisilleen liittymisprosessin hyödyistä ja velvoitteista tarkasti ja strategisesti, myös puuttuen disinformaatioon, valitsemansa EU-myönteisen strategian mukaisesti.
17. Jäsenvaltioiden tehtävänä on päättää, täyttyvätkö edellytykset neuvottelujen loppuun saattamiseksi siten, että otetaan huomioon EU:n säännösten kehittyminen neuvottelujen aloittamisen jälkeen ja Pohjois-Makedonian valmius jäsenyyteen.
18. Liittymisneuvottelut, joiden aloittamiseen siirrymme tänään, tulevat olemaan tiukat ja vaativat. Luotamme kuitenkin siihen, että Pohjois-Makedonialla on valmiudet saattaa ne onnistuneesti päätökseen toimimalla määrätietoisesti ja sitoutuneesti. Tuemme teitä pyrkimyksissänne ja odotamme innolla hetkeä, jolloin voimme toivottaa Pohjois-Makedonian tervetulleeksi Euroopan unioniin täysjäsenenä.